

FYLKESMANNEN I OSLO OG AKERSHUS

Miljøvernavdelingen

Per Jahr
Jahr gård
2009 NORDBY

Deres ref.: Deres dato: Vår ref.: Saksbehandler: Dato:
27.12.2011 2012/880-5 M-FO Carina Rossebø Isdahl 28.02.2012

DISPENSASJON TIL OPPRYDDING I FETTAVIKA, RÆLINGEN KOMMUNE

Fylkesmannen gir dispensasjon til fjerning av totalt inntil 3 500 m³ bunnsedimenter innenfor et areal på maks 3 500 m² i forbindelse med reetablering av Fettavika i Nordre Øyeren naturreservat, Rælingen kommune.

Fylkesmannen i Oslo og Akershus viser til søknad fra Per Jahr av 27.12.2011 om opprydding i Fettavika. Det søkes om å mudre om lag 3500 m², maksimalt til en meters dyp. Dette innebærer maksimalt 3500 m³ masse.

I området følger vernegrensen for Nordre Øyeren naturreservat strandlinjen. Dette innebærer at tiltaket krever dispensasjon fra forskrift om fredning av Nordre Øyeren naturreservat og dispensasjonen skal vurderes etter naturmangfoldsloven § 48.

Tiltaket skal skje i vinterhalvåret, helst når det er frost i bakken. Det skal settes igjen en øy med planter i vika. Det er tenkt at det skal lages en slak skråning fra jordekanten mot vika slik at kanten blir grunn og trygg. Søker ønsker også å etablere en fangdam ved utløpet av en rørgate til Fettavika. Dette vil redusere fremtidig avrenning til vika, og gi mulighet til hente ut eroderte masser før de blir ført ut i Øyeren.

Massene er tenkt brukt til å fylle igjen anleggsveien til Leca over søkers eiendom.

Bakgrunn for søknaden

Leca har i mange år hatt uttak av leire med påfølgende tilbakeføring av masser i området. Bakgrunnen for søknaden er at Fettavika, før området ble planert og Leca hadde leiruttak i området, var en åpen vik. Det ble under Fylkesmannens befaring vist bilde fra tidligere tider, da vika var åpen. På grunn av avrenning fra de store mengdene masser som har blitt tilbakeført til område som følge av leireuttakene, samt ordinær jordbruksdrift, har Fettavika blitt delvis gjenfylt. Det ble under befaringen opplyst at det har blitt benyttet mye såkalt "skrap-leca" ved tilbakeføring av masser. Leca Rælingen er nå i ferd med å avslutte leiruttaket i området, slik at området heretter vil være mye mer stabilt med hensyn til erosjon. Søker driver i tillegg med grasproduksjon, slik at arealene her for det meste er dekket med planter hele året. Søker ønsker nå å tilbakeføre vika til en tilstand nærmere den naturlige.

Befaring

Fylkesmannen var på befaring i området sammen med Lars Tore Ruud fra Statens naturoppsyn 19. desember 2011. Vi kunne ved befaringen konstatere at det var betydelige mengder leca-masser som var tilført Fettavika. Også fangdammen rett vest for vika inneholdt betydelige mengder leca, enda det ble opplyst at denne ble tømt sommeren 2011. Det var tydelig at området er tilført betydelig mengde masser i forbindelse med Lecas virksomhet i området, i tillegg til annen avrenning fra landbruket.

Behandling av søknaden

Fylkesmannen har hatt saken på høring til grunneier, grunneiere av tilgrensende eiendommer, Rælingen kommune, Naturvernforbundet Oslo og Akershus og Norsk Ornitologisk forening avd. Oslo og Akershus. Det har kommet inn to uttalelser innen fristen.

Anne Marie Jahr støtter tiltaket fullt ut. Hun har vokst opp ved vika, og ønsker å kunne tilbakeføre denne til den vakre vika den en gang var. Hun viser til den store avrenningen vika har vært utsatt for i forbindelse med de store leiruttakene fra både Jahr, Grini og Nes. Hun ønsker at det gis dispensasjon til at Fettavika kan tilbakeføres til en tilstand nærmere den naturlige. Hun mener det har stor estetisk verdi og vil gi mulighet for reetablering av naturlig flora og fauna.

Norsk Ornitologisk forening avd. Oslo og Akershus og Nordre Øyeren Fuglestasjon har gitt en felles uttalelse. De stiller seg i utgangspunktet positive til at man søker å tilbakeføre området til en mer naturlig tilstand, og at man ønsker å fjerne menneskeskapte forhold som virker negativt på naturreservatets verneformål. I høringsuttalelsen vises det til at det ikke er ønske om økt båttrafikk i vika og at det er behov for en grundigere konsekvensanalyse. På bakgrunn av dette frarådes et hastvedtak.

Fylkesmannens vurdering

I forskrift 5. desember 1975 nr. 11, III fremgår det at: "Formålet med fredning av Nordre Øyeren naturreservat er å bevare Norges største innlandsdelta med dets varierte plante og dyresamfunn." Når et tiltak ikke er hjemlet i verneforskriften skal §48 i Naturmangfoldloven brukes til å vurdere dispensasjoner fra verneforskrifter. Denne bestemmelsen fastsetter blant annet at man kan gjøre unntak fra vernevedtaket dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig. Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet som berører naturmangfold.

Fylkesmannen har vært på befaring i området, og det var tydelig at vika var tilført store mengder masser fra landarealene rundt som ikke har vært der naturlig. Massene besto i stor grad av såkalt "skrap-leca". Det er ikke registrert funn av rødlistede arter på omsøkt areal i artsdatabanken. Formålet med tiltaket er å fjerne tilførte masser til området, og dermed tilbakeføre vika til en tilstand nærmere den naturlige. Tiltakshaver ønsker å sette igjen en øy med vegetasjon i vika. Kartverket viser at det har vært en øy inne i vika tidligere.

Fylkesmannen vurderer at det ikke vil skade det verdifulle dyre- eller plantelivet i Øyeren å fjerne massene som har blitt tilført Fettavika. Tiltaket vil skje i vinterhalvåret, da fuglelivet er minst sårbart for forstyrrelser.

Fylkesmannen mener at nødvendig informasjon er innhentet i saken, og at det er god kunnskap om naturverdier og virkningen av tiltaket slik at naturmangfoldlovens krav til

kunnskapsgrunnlag (§8) er oppfylt og at føre-var-prinsippet (§9) ikke kommer til anvendelse. Fylkesmannen mener at omsøkt tiltak og de vilkår som er satt i dispensasjonen i nødvendig grad ivaretar tar hensyn til miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder jf. naturmangfoldlovens § 12. Det er ikke grunn til å tro at tiltaket vil medføre økt båttrafikk, da antall brygger blir uforandret, jmf NML (§ 10) om helhetlig belastning.

Etter en samlet vurdering anser vi at tiltaket med vilkår ikke er i strid med verneformålet eller påvirker verneverdiene nevneverdig.

Vedtak

Fylkesmannen gir dispensasjon til fjerning av totalt inntil 3 500 m³ bunnsedimenter innenfor et areal på maks 3 500 m² i forbindelse med reetablering av Fettavika i Nordre Øyeren, Rælingen kommune. Tillatelsen gjelder med følgende vilkår:

1. Etter mudringen skal maks dybde på tiltaksområdet være 1 meter. Mudringen skal gjennomføres slik at det er en svak skråning fra jordkanten mot vika.
2. Det skal benyttes metoder for mudring, transport og deponering som minimerer faren for spredning av partikler.
3. For å hindre spredning av partikler under tiltaksgjennomføringen skal det etableres en avskjærende siltgardin i ytterkant av mudringsfeltet.
4. Massene kan disponeres fritt under forutsetning av at det ikke medfører fare for forurensning og at det er innhentet eventuelle nødvendige tillatelser etter plan- og bygningsloven og jordloven ved bruk av massene.
5. Mengder og tidspunkt for opptak av muddermasser skal registreres.
6. Tiltaket skal gjennomføres innen 15. mars 2012, eventuelt i tidsrommet fra 15. november 2012-15. mars 2013. Statens naturoppsyn ved Lars Tore Ruud skal varsles på telefon 950 62 513 før oppstart av gravingen.
7. Det skal settes igjen en øy med vegetasjon i vika, som beskrevet i søknaden av 27. desember 2011.
8. Kantsonen med vegetasjon langs tidligere strandlinje skal opprettholdes. Det skal også etableres en kantsone med vegetasjon langs resterende strandlinje mot dyrket mark.
9. Fylkesmannen ønsker en befaring av området etter at tiltaket er gjennomført. Dette avtales nærmere.

Fylkesmannen ønsker også å minne om krav i forhold til beredskap og helse, miljø og sikkerhet.

Fylkesmannen ønsker å opplyse om at ved gjennomføring av tiltak, vil vernegrensen til Nordre Øyeren naturreservat følge den "nye" strandlinjen.

FYLKESMANNEN I OSLO OG AKERSHUS

Dette vedtaket kan påklages. Frist for å klage er tre uker etter at dette brevet er mottatt, se forvaltningslovens § 29. En eventuell klage sendes Fylkesmannen i Oslo og Akershus. Direktoratet for naturforvaltning er klageinstans.

Med hilsen

Maren A. Esmark
seksjonssjef

Carina Rossebø Isdahl
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Kopi til:

Brede Stensrud	Tvetervegen 21	2009	NORDBY
Anne Marie Jahr	Jahr Gård	2009	NORDBY
Rælingen kommune	Postboks 100	2025	Fjerdingby
Naturvernforbundet i Oslo og Akershus (NOA)	Maridalsveien 120	0461	Oslo
Nordre Øyeren Fuglestasjon	Postboks 26	1911	FLATEBY
Nors Ornitologisk Forening, avd. Oslo og Akershus	Postboks 1041 Sentrum	0104	OSLO
Statens naturoppsyn	Postboks 5672 Sluppen	7485	Trondheim